

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1968

Vyhlásené: 01.07.1968 Časová verzia predpisu účinná od: 01.09.1994 do: 31.12.1995

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

88

ZÁKON

zo dňa 27. júna 1968

**o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o
prídavkoch na deti z nemocenského poistenia**

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Druhá časť

Peňažné dávky z dôvodov tehotnosti, pôrodu a materstva

§ 2

(1) Z dôvodu tehotnosti, pôrodu a materstva sa v nemocenskom poistení poskytujú tieto dávky (ďalej len „dávky v materstve“):

- a) vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve,
- b) peňažná pomoc v materstve a
- c) podpora pri narodení dieťaťa.

(2) Dávky podľa odseku 1 sú peňažnými dávkami nemocenského poistenia.

§ 3

Okruh oprávnených

(1) Dávky v materstve podľa tohto zákona patria zamestnankyniam a ďalším osobám zúčastneným na nemocenskom poistení podľa zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o nemocenskom poistení“) a predpisov podľa neho vydaných.

(2) Kde sa v tomto zákone hovorí o zamestnankyni, rozumie sa tým aj ďalšia osoba uvedená v odseku 1.

(3) Podpora pri narodení dieťaťa patrí aj rodinným príslušníkom zamestnancov a ďalších osôb zúčastnených na nemocenskom poistení podľa zákona o nemocenskom poistení a predpisov podľa neho vydaných.

Vyrovňovací príspevok v tehotnosti a materstve

§ 4

(1) Pracovníčka, ktorá vykonávala prácu, ktorá je tehotným ženám zakázaná alebo ktorá podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotnosť a je preto v tehotnosti dočasne prevedená na inú prácu,

pri ktorej dosahuje bez svojho zavinenia nižší zárobok ako na doterajšej práci, patrí vyrovnávací príspevok z prostriedkov nemocenského poistenia.

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku platí obdobne o matkách do konca deviateho mesiaca po pôrode.

§ 5

(1) Vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve (ďalej len „vyrovnávací príspevok“) sa poskytuje vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom, ktorý zamestnankyňa dosahovala po odpočítaní dane zo mzdy pred prevedením na inú prácu, a zárobkom, ktorý dosahuje po odpočítaní dane zo mzdy v jednotlivých kalendárnych mesiacoch po tomto prevedení. Na pokles zárobku, ktorý zamestnankyni vznikol tým, že s ňou bol dojednaný kratší pracovný úväzok, sa neprihliada. Taktiež sa neprihliada na tú časť zárobku pred prevedením na inú prácu, ktorá po odpočítaní dane zo mzdy prevyšuje 1 000 Sk v priemere na týždeň; táto hranica sa prepočíta na pracovnú hodinu podľa dĺžky určeného týždenného pracovného času, ktorý platí pre prevádzku, v ktorej je pracovníčka činná.^{1a)}

(2) Vyrovnávací príspevok sa poskytuje za dobu, za ktorú zamestnankyňa mala po prevedení na inú prácu nárok na mzdu alebo na náhradu mzdy. V tehotnosti sa poskytuje najdlhšie do nástupu materskej dovolenky a po ukončení materskej dovolenky najdlhšie do konca deviateho mesiaca po pôrode.

Peňažná pomoc v materstve

§ 6

Podmienky nároku

(1) Peňažná pomoc v materstve patrí zamestnankyni, ak bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom zúčastnená aspoň 270 dní na nemocenskom poistení (§ 3 ods. 1).

(2) Do doby 270 dní sa započítavajú aj skoršie obdobia, v ktorých zamestnankyňa v posledných dvoch rokoch pred pôrodom

- a) bola zúčastnená na nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách,
- b) bola požívateľkou dôchodku zo sociálneho zabezpečenia,
- c) bola zúčastnená na zabezpečení podľa predpisov o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa alebo na sociálnom zabezpečení samostatne zárobkovo činných osôb,
- d) poberala po zániku poistenia, prípadne iného zabezpečenia (starostlivosti) nemocenské alebo peňažnú pomoc v materstve,
- e) bola po skončení zamestnania, členstva vo výrobnom družstve, školskej dochádzky alebo štúdia vedená v evidencii národného výboru ako uchádzačka o zamestnanie.
- f) bola zúčastnená pred 1. májom 1990 na zabezpečení umelcov, občanov poskytujúcich vecné plnenia a výkony na základe povolenia národného výboru alebo na zabezpečení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb,
- g) bola zúčastnená pred 1. júlom 1990 na nemocenskom poistení členov výrobných družstiev.

(3) Pokiaľ sa doby uvedené v predchádzajúcich odsekoch navzájom časove kryjú, započítajú sa len raz.

(4) Peňažná pomoc v materstve patrí aj žene, ktorá bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom zúčastnená aspoň 270 dní na poistení (starostlivosti, zabezpečení) podľa

predchádzajúcich odsekov, ak jej trvá ochranná lehota z jej skoršieho nemocenského poistenia^{1b)} ešte začiatkom šiesteho týždňa pred očakávaným alebo skutočným dňom pôrodu alebo ak až do začiatku tohto týždňa poberá nemocenské zo skoršieho nemocenského poistenia.

§ 7

Doba poskytovania peňažnej pomoci v materstve

(1) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje namiesto mzdy, prípadne namiesto nemocenského. Poskytuje sa po dobu 28 týždňov materskej dovolenky, a to od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr však od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom, pokiaľ sa ďalej neustanovuje inak.

(2) Ak zamestnankyňa vyčerpá z materskej dovolenky pred pôrodom menej než šesť týždňov, pretože pôrod nastal skôr, ako určil lekár, poskytuje sa peňažná pomoc v materstve až do uplynutia doby ustanovenej v predchádzajúcom odseku alebo v § 10. Ak však zamestnankyňa vyčerpá z materskej dovolenky pred pôrodom menej než šesť týždňov z iného dôvodu, poskytuje sa jej peňažná pomoc v materstve len do uplynutia 22 týždňov odo dňa pôrodu, a ak ide o zamestnankyňu uvedenú v § 10, len do uplynutia 31 týždňov odo dňa pôrodu.

(3) Ak sa poskytuje zamestnankyni, ktorá má nárok na peňažnú pomoc v materstve, nemocenské až do začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, patrí jej od začiatku tohto týždňa namiesto nemocenského peňažná pomoc v materstve.

(4) V prípadoch uvedených v § 6 ods. 4 sa peňažná pomoc v materstve poskytuje od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu.

Výška peňažnej pomoci v materstve a spôsob jej určenia a poskytovania

§ 8

(1) Peňažná pomoc v materstve sa určuje z priemernej čistej mzdy zamestnankyne pripadajúcej na pracovný deň (ďalej len „čistá denná mzda“), najviac však zo sumy 200 Sk pri päťdennom pracovnom týždni. Táto suma sa úmerne upraví, ak je pracovný čas rozvrhnutý na iný počet pracovných dní v týždni.¹⁾

(2) Základom pre zistenie čistej dennej mzdy je zárobok, ktorý zamestnankyňa dosiahla po odpočítaní dane zo mzdy v zamestnaní zakladajúcom jej nemocenské poistenie alebo v súvislosti s týmto zamestnaním pred vznikom nároku na peňažnú pomoc v materstve za obdobie ustanovené vykonávacími predpismi.^{1c)}

(3) Výška peňažnej pomoci v materstve za pracovný deň je 90% z čistej dennej mzdy zamestnankyne.

§ 9

Peňažná pomoc v materstve patrí za pracovné dni.^{1d)} Pracovným dňom sa kladú na roveň sviatky, za ktoré sa poskytuje náhrada mzdy alebo za ktoré sa mesačná mzda inak nekráti.

Peňažná pomoc v materstve v niektorých osobitných prípadoch

§ 10

(1) Ak zamestnankyňa porodila súčasne dve alebo viac detí, poskytuje sa jej peňažná pomoc v materstve aj po vyčerpaní doby určenej v § 7, pokiaľ sa ďalej stará aspoň o dve z novonarodených detí, najdlhšie však do dňa, keď uplynie 37 týždňov od začiatku poskytovania tejto dávky.

(2) Zamestnankyni, ktorá je nevydatá, ovdovelá, rozvedená alebo z iných vážnych dôvodov osamelá, ak nežije s druhom, poskytuje sa peňažná pomoc v materstve, pokiaľ sa stará o novonarodené dieťa, aj po vyčerpaní doby určenej v § 7, najdlhšie však do dňa, keď uplynie 37 týždňov od začiatku poskytovania tejto dávky.

§ 11

(1) Peňažná pomoc v materstve patrí aj zamestnankyni, ktorá do svojej trvalej starostlivosti nahrádzajúcej materskú starostlivosť prevzala dieťa, ktoré jej bolo zverené rozhodnutím príslušného orgánu, alebo dieťa, ktorého matka zomrela. Podmienky pre nárok na peňažnú pomoc v materstve a spôsob jej určenia sa posudzujú podľa stavu ku dňu prevzatia dieťaťa.

(2) Peňažná pomoc v materstve sa v prípadoch uvedených v predchádzajúcom odseku poskytuje zamestnankyni odo dňa prevzatia dieťaťa po dobu, po ktorú sa o dieťa (deti) stará, najdlhšie po dobu

a) 22 týždňov, ak prevzala jedno dieťa,

b) 31 týždňov, ak prevzala dve alebo viac detí a stará sa aspoň o dve z týchto detí, alebo ak ide o zamestnankyňu uvedenú v § 10 ods. 2, nie však dlhšie, ako dieťa (najmladšie dieťa) dosiahne osem mesiacov veku.

§ 12

(1) Ak dieťa zo zdravotných dôvodov prevzaté do starostlivosti dojčenského ústavu alebo iného lôžkového zariadenia liečebno - preventívnej starostlivosti a zamestnankyňa zatiaľ nastúpila do práce, preruší sa týmto nástupom poskytovanie peňažnej pomoci v materstve podľa predchádzajúcich ustanovení. Odo dňa keď zamestnankyňa prevzala dieťa z ústavu opäť do svojej starostlivosti a prestala preto pracovať, pokračuje sa v poskytovaní peňažnej pomoci v materstve až do vyčerpania celkového nároku, nie však dlhšie ako do dňa, keď dieťa dovŕši jeden rok. Poskytovanie peňažnej pomoci v materstve možno so súhlasom príslušného orgánu prerušiť s tými istými účinkami aj vtedy, ak sa zamestnankyňa nemôže alebo nesmie podľa lekárskeho posudku o dieťa starať pre závažné dlhodobé ochorenie, pre ktoré je práceneschopná, a ak dieťa muselo byť z tohto dôvodu prevzaté do starostlivosti dojčenského ústavu alebo iného lôžkového zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti alebo inej osoby.

(2) Zamestnankyni, ktorá sa prestala starať o narodené dieťa a toto dieťa bolo preto zverené do rodinnej alebo ústavnej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, ako aj zamestnankyni, ktorej dieťa je v ústavnej starostlivosti z iných dôvodov, než ktoré sú uvedené v predchádzajúcom odseku, nepatrí peňažná pomoc v materstve za dobu, po ktorú sa o dieťa nestará; táto doba sa však započítava do celkovej doby, po ktorú by jej peňažná pomoc v materstve inak patrila.

(3) Ak sa dieťa narodilo mŕtve, poskytuje sa zamestnankyni peňažná pomoc v materstve po dobu 14 týždňov.

(4) Ak dieťa zomrelo v dobe, keď zamestnankyni patrí peňažná pomoc v materstve, poskytuje sa jej táto pomoc ešte po dobu dvoch týždňov odo dňa úmrtia dieťaťa, nie však dlhšie ako do vyčerpania celkového nároku.

(5) Doba poskytovania peňažnej pomoci v materstve zamestnankyni, ktorá dieťa porodila, nemôže byť kratšia ako 14 týždňov a nemôže sa skončiť pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

§ 12a**Poskytovanie peňažnej pomoci zamestnancovi**

(1) Peňažná pomoc podľa tohto zákona sa poskytuje slobodnému, ovdovenému, rozvedenému alebo z iných vážnych dôvodov osamelému zamestnancovi, ktorý nežije s družkou, ak sa stará o dieťa na základe rozhodnutia príslušného orgánu alebo o dieťa, ktorého matka zomrela.

(2) Peňažná pomoc patrí tiež zamestnancovi, ktorý sa stará o dieťa, ak sa jeho manželke neposkytuje peňažná pomoc v materstve a sama sa nemôže alebo nesmie podľa lekárskeho posudku o dieťa starať pre závažné dlhodobé ochorenie.

(3) Podmienky pre nárok na peňažnú pomoc a spôsob jej určenia sa u zamestnanca uvedeného v odsekoch 1 a 2 posudzujú podľa stavu ku dňu prevzatia dieťaťa. Peňažná pomoc sa poskytuje odo dňa prevzatia dieťaťa po dobu, po ktorú sa zamestnanec o dieťa stará, najdlhšie po dobu 31 týždňov, a v prípade uvedenom v odseku 2 po dobu 22 týždňov, nie však dlhšie, než dieťa dosiahne osem mesiacov veku.

(4) Pre priznanie, výšku a poskytovanie peňažnej pomoci zamestnancovi platia ostatné ustanovenia tohto zákona obdobne.

§ 13**Podpora pri narodení dieťaťa**

Ak porodí zamestnankyňa alebo rodinná príslušníčka zamestnanca, patrí jej na každé narodené dieťa podpora vo výške 3000 Sk. Podpora patrí manželke alebo družke zamestnanca aj vtedy, ak pôrod nastal v dobe 300 dní od úmrtia zamestnanca.

Štvrtá časť**Úpravy pre niektoré ďalšie skupiny oprávnených****§ 32**

Dávky v materstve s výnimkou vyrovnávacieho príspevku patria aj občanom, ktorí sú po skončení zamestnania, členstva v družstve, kde súčasťou členstva bol aj pracovný vzťah, školskej dochádzky alebo štúdia v evidencii národného výboru ako uchádzači o zamestnanie.

§ 33

(1) Ustanovenia tohto zákona o dávkach v materstve obdobne platia pre vojačky z povolania a príslušníčky ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov a Slovenskej informačnej služby^{6a}) zabezpečené nemocenskou starostlivosťou v ozbrojených silách.***)

(2) Ustanovenia § 12a tohto zákona platia obdobne pre vojakov z povolania a príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov a Slovenskej informačnej služby^{6a}) zabezpečených nemocenskou starostlivosťou v ozbrojených silách.

Piata časť**Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia****§ 34**

(1) Kde sa v iných predpisoch platných pre zamestnancov hovorí o vyrovnávacom príspevku, peňažnej pomoci v materstve, podpore pri narodení dieťaťa, rozumejú sa tým rovnomenné dávky podľa tohto zákona.

(2) Pokiaľ z tohto zákona nevyplýva niečo iné, platia pre dávky v materstve podľa tohto zákona ustanovenia zákona o nemocenskom poistení a predpisov podľa neho vydaných.

§ 37

(1) Podľa tohto zákona sa od 1. júla 1968 posudzuje aj nárok na vyrovnávací príspevok a na peňažnú pomoc v materstve u zamestnankyne, ktorej 30. júna 1968 patrila niektorá z týchto dávok podľa doterajších predpisov. Do celkovej ustanovenej doby poskytovania peňažnej pomoci v materstve sa tejto zamestnankyni započíta aj doba, po ktorú sa jej poskytovala pred 1. júlom 1968.

(2) Ak má zamestnankyňa 30. júna 1968 už vyčerpanú celú materskú dovolenku podľa doterajších predpisov, patrí jej od 1. júla 1968 peňažná pomoc v materstve podľa tohto zákona, len ak ide o prípad uvedený v § 10 ods. 2 a ak neuplynula do 30. júna 1968 už doba, do ktorej možno podľa tohto zákona túto pomoc poskytnúť.

§ 38

Prídavky na deti podľa tohto zákona sa poskytnú prvý raz za mesiac júl 1968. Za predchádzajúce mesiace sa poskytujú podľa doterajších predpisov, aj keď sa o nich rozhoduje po 30. júni 1968. Ústredná rada odborov upraví po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi a orgánmi bližšie podrobnosti; pritom môže najmä ustanoviť čas, do ktorého sa budú poskytovať prídavky na deti, na ktoré od 1. júla 1968 patrí výchovné k dôchodkom, ako preddavok na toto výchovné, a ako sa navzájom vyrovnajú pritom vzniknuté preplatky alebo nedoplatky.

§ 40

Zrušujú sa:

1. ustanovenia § 28 a § 30 až 39 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákona č. 16/1959 Zb;
2. zákon č. 58/1964 Zb. o zvýšení starostlivosti o tehotné ženy a matky.

§ 41

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1968.

Čl. IV

Prechodné ustanovenia

(2) Ak peňažná pomoc v materstve patrí podľa predpisov platných do 30. júna 1987 ešte po tomto dátume, poskytne sa po dobu ustanovenú týmto zákonom a počítanú od prvého dňa poskytovania peňažnej pomoci v materstve. Pokiaľ však žena, s výnimkou pracovníčky uvedenej v § 10 zákona č. 88/1968 Zb. v znení neskorších predpisov a družstevníčky uvedenej v § 23 alebo § 24 zákona č. 103/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, vyčerpala pred pôrodom z materskej dovolenky nastúpenej pred 1. júlom 1987 menej ako štyri týždne bez povolenia lekára alebo bez toho, že pôrod nastal skôr, ako určil lekár, poskytne sa peňažná pomoc v materstve len do uplynutia 22 týždňov odo dňa pôrodu.

(3) Peňažná pomoc sa poskytne mužovi pri splnení podmienok ustanovených týmto zákonom aj v prípadoch, keď k prevzatíu dieťaťa došlo pred 1. júlom 1987; dávka však patrí najskôr od 1. júla 1987 a do celkovej doby, po ktorú by peňažná pomoc patrila, sa započítava aj doba starostlivosti pred 1. júlom 1987.

Čl. III**Prechodné ustanovenia**

(2) Príslušný orgán sociálneho zabezpečenia najneskoršie do 30. septembra 1989 posúdi, ktoré z detí, ktoré bolo pred 1. októbrom 1988 uznané za invalidné a vyžadujúce stálu starostlivosť podľa prv platných predpisov, spĺňa podmienku pre uznanie za dieťa dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté a vyžadujúce mimoriadnu starostlivosť s nárokom na príplatok k prídavkom na deti vo výške 700 Kčs mesačne.

Čl. IV

V konaní o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti uchádzačom o zamestnanie, ktoré právoplatne neskončilo do dňa účinnosti tohto zákona, pokračuje od tohto dňa orgán príslušný na konanie o dávkach nemocenského poistenia podľa zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie.

§ 11

Ustanovenie § 10 tohto zákona platí obdobne pre výchovné poskytované vojakom z povolania a príslušníkom ďalších ozbrojených zborov z povolania podľa osobitných predpisov.⁸⁾

Svoboda v. r.

Smrkovský v. r.

Ing. Černík v. r.

1a) Suma 1 000 Sk zodpovedá najvyššej hranici čistej dennej mzdy pre určenie nemocenského (§ 17 zákona o nemocenskom poistení) a peňažnej pomoci v materstve (§ 8). Pri 42,5 hodinovom týždennom pracovnom čase je najvyššia hranica čistého zárobku pred prevedením na inú prácu 23,50 Sk na pracovnú hodinu; táto suma sa pri skrátení pracovného času (§ 83 ods. 3 Zákonníka práce) úmerne zvyšuje.

1b) § 42 ods. 2 a 3 zákona o nemocenskom poistení a § 71 až 74 vyhlášky č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení.

1c) § 44 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

1d) § 23 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

***) Zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách.

1) § 85 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v znení zákona č. 153/1969 Zb. a zákona č. 20/1975 Zb.

6a) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 79/1992 Zb. o Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 3/1993 Z. z. o zriadení Armády Slovenskej republiky. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 61/1993 Z. z. o zriadení Železničnej polície Slovenskej republiky. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore.

8) Zákon č. 88/1952 Zb. o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl v znení neskorších predpisov.

